

Men jeg kan nu konstatere, og det må jeg så have en bekræftelse af ordføreren på, at det her forslag ikke bliver til noget, fordi man ikke vil bryde folkeskoleforliget, og det vil sige, at Dansk Folkeparti og vælgernes er ført bag lyset.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg tror ikke, der er nogen, der er ført bag lyset her på nogen som helst måde. Jeg vil sige, at vi står som forslagsstillere, og det er faktisk os, der har formuleret en del af forslaget. Vi står stadig fast ved det.

Spørgsmålet er, hvornår det kan gennemføres, og der må vi jo også se realistisk på det. Vi kan jo se allerede nu ved at tælle mandater, at man ikke kan tælle til et flertal inden for det her område på nuværende tidspunkt. Og derudover er det jo væsentligt for os, at vi kan tage det op med de kommende regeringspartier i forligskredsen efter et folketingsvalg.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Nu har jeg ikke gået i samme skole som fru Gitte Lillelund Bech, og det kan da også godt være, man i folkeskolen skulle gøre lidt mere ud af at fortælle om, hvordan det parlamentariske samfund fungerer også herinde.

Men jeg har en fornemmelse af, at et forlig er et forlig, og hvis man, selv om der er et flertal, vil bestemme hen over et forlig og forligsparterne, så bryder man et forlig.

Er det det, vi hører? At Venstre vil gøre alt, hvad de kan, for at bryde det forlig, hvis de får et flertal for det her forslag?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg tror, hr. Henrik Svane har hørt, hvad han gerne ville høre. Det var ikke det, jeg sagde, da jeg stod heroppe. Jeg sagde, at det, der var væsentligt for os, var at markere, at dette her er Venstres synspunkt, og vi regner med, at vi, når vi får en borgerlig-liberal regering, så bringer det op i forligskredsen med de regeringspartier, som vi har dannet regering med.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 74:

Forslag til folketingsbeslutning om øget gennemsnitslighed og åbenhed i uddannelsessektoren.

Af Gitte Lillelund Bech (V), Brian Mikkelsen (KF), Christian H. Hansen (DF) og Tom Behnke (FRI).

(Fremsat 14/12 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Lad det være sagt straks: Det er meget, meget svært at finde på noget at have imod åbenhed og øget gennemsnitslighed. Og derfor har jeg heller ingen reservationer i forhold til, at skoler og uddannelsesinstitutioner stiller relevante informationer om uddannelsens indhold, kvalitet og niveau til rådighed for elever og studerende og andre, som måtte være interesseret i det, og at man også gør det på en tilgængelig måde.

Derimod har jeg endog ganske store reservationer i forhold til den type løsninger, som beslutningsforslaget er udtryk for, nemlig forestillingen om, at de relevante informationer kommer til at foreligge, hvis det bliver en pligt for alle uddannelsessteder at udarbejde et standardiseret informationsmateriale, som indeholder en række fælles indikatorer for uddannelsernes og uddannelsesstedernes kvalitet, og ikke mindst og måske især forestillingen om, at omfattende og detaljerede karakteroplysninger er egnede indikatorer.

Mange af tankerne i beslutningsforslaget er helt i overensstemmelse med regeringens politik. Sammen med amter og kommuner lægger vi

stor vægt på at opfylde borgernes helt naturlige ønske om reel oplysning om de offentlige institutioners løsning af deres opgaver. Det gælder selvfølgelig også for oplysning om uddannelse og undervisning.

Vi kan formodentlig være helt enige om, at det offentliges oplysningsvirksomhed skal være præget af åbenhed og redelighed, retvisende og reel oplysning, som er let tilgængelig, og ikke tendentiøse udsagn og halvkvædede viser. Åbenhed og gennemsigtighed i uddannelsessystemet er vel nærmest en nødvendighed.

Jeg er også helt enig med forslagsstillerne i, at et højt informationsniveau om uddannelserne vil være en hjælp for borgerne i deres valg af uddannelsesinstitution. Jeg er også enig i, at det vil bidrage til skolers og institutioners kvalitetsbevidsthed og i sidste instans styrke kvaliteten af uddannelserne.

Det er også begrundelsen for, at kommunestyrelsesloven i 1995 efter anbefalinger fra udvalget om fornyelse og effektivisering af den kommunale sektor fik tilført bestemmelser om information om kommunal service, herunder om undervisning og uddannelser.

Hvis man er nærmere interesseret, kan jeg også henvise til Indenrigsministeriets serviceredegørelse fra februar 1998, som jo kan se på ministeriets hjemmeside.

Det, der bl.a. står her, er, at det påvises, at bl.a. folkeskolerne og gymnasieområderne er blandt de højest prioriterede områder for kommunernes og amtskommunernes udsendelse af information til borgerne om status, målsætninger og praktiske oplysninger, og informationerne gives i stigende grad både gennem skrevne og elektroniske medier.

Også på andre områder er virkeligheden ilet forud for beslutningsforslaget. Danmarks Evalueringsinstituts virksomhed omfatter alle dele af uddannelsessystemet og er båret af åbenhed og gennemsigtighed.

På erhvervsskolerne er det i vidt omfang en indarbejdet praksis, at skolerne inddrager eleverne, de studerende og virksomhederne i evaluering af uddannelsernes organisering og deres tilrettelæggelse.

Beslutningsforslaget og bemærkningerne til det ligger imidlertid på en række meget væsentlige punkter temmelig fjernt fra de hensyn, som jeg mener skal være bærende for åbenhed i uddannelsessystemet.

God kvalitet opnås ikke gennem gabestokke og udhængsskabe, men når en lærer og uddan-

nellesstedet tager ejerskab til de lokale undervisningsplaner, så bliver der grobund for en kvalitetsudvikling, og så er motivationen høj, når det gælder om at vise, hvad man kan, og hvad man vil.

Ifølge forslaget skal uddannelsesinstitutionerne oplyse om værdigrundlag og pædagogisk udgangspunkt. Det er jeg enig i. Forslagsstillerne er formodentlig også bekendt med, at jeg har taget en række initiativer for at styrke opmærksomheden om den vigtige rolle, værdierne har og bør have for undervisning og uddannelse og for hverdagslivet på vores skoler og uddannelsesinstitutioner.

Det er imidlertid afgørende, at disse oplysninger bliver så konkrete og jordbundne som muligt, så elever og forældre eller studerende, kurser og andre interesserede har mulighed for reelt at forholde sig til det.

Sidste forår udsendte jeg debatoplægget »Værdier i virkeligheden«, hvor jeg opfordrede samtlige skoler og uddannelsesinstitutioner til at formulere deres konkrete værdigrundlag på baggrund af en diskussion på institutionerne om hæftets indhold og uddannelsernes formålsparagraf.

Jeg har således opfordret skoler og uddannelsesinstitutioner til at beskrive de konkrete praktiske konsekvenser af deres værdisæt og ikke nøjes med at udtrykke sig i almene og meget abstrakte vendinger.

Lad mig også lige minde om, at Folketinget i sidste samling vedtog et lovforslag, som jeg fremsatte, om de frie kostskoler, og som bl.a. pålagde hver enkelt skole at formulere sit eget værdigrundlag, som omverdenen kan læse og tage stilling til, og som skolen tilrettelægger og vurderer undervisningen efter.

I »Uddannelsesredegørelse 2000« har jeg yderligere peget på en mulighed for konkret oplysning om uddannelsernes kernefaglighed. Her opfordres de videregående uddannelser til at formulere, hvad der indholds-mæssigt er kernen i deres uddannelser. Herved opfordres de til at lade sig inspirere af den praksis, som allerede findes i USA og andre angelsaksiske lande, hvor universiteterne først og fremmest præsenterer sig selv over for offentligheden ved at pege på deres kernefaglighed. Desuden indgår den opgave i flerårsaftalen for de videregående uddannelser.

På folkeskoleområdet vil det være forslagsstillerne bekendt, at vi har arbejdet med at sikre klare og præcise mål i folkeskolen. De enkelte

kommuner og skolerne skal udarbejde delmål for undervisningen i de enkelte fag, så det bliver klart for elever, forældre og lærere, hvad det er hensigten at børn skal kunne efter bestemte klassetrin.

Delmålet skal både angå de mere specifikke faglige kompetencer og de almene kompetencer. Man skal kunne se, hvordan skolen vil arbejde med at sikre børnenes fortsatte faglige og personlige udvikling og trivsel. Initiativet vil også give skolerne bedre mulighed for selvevaluering, som er et væsentligt element i en fortsat udvikling af kvaliteten i folkeskolen.

Disse beskrivelser skal være indeholdt i de enkelte skolers læseplaner, som selvfølgelig vil være tilgængelige for elever, forældre og lærere – meget gerne også på skolernes websider.

Internetbaseret borgerinformation i kommunerne er genstand for et analyse- og udviklingsarbejde, som regeringen og de kommunale parter har iværksat inden for projektet »Service og velfærd«. Informationerne skal indeholde kvantitative og kvalitative udtryk for indhold, omfang, kvalitet af kommunale ydelser, herunder selvfølgelig folkeskolen, gymnasieskolen og hf samt andre kommunale undervisningsområder.

Jeg forestiller mig, at det bliver de enkelte skoler, der skal udarbejde og vedligeholde deres informationsmateriale på grundlag af lokale prioriteringer og behov. Det vil svare til den model, som er valgt med hensyn til den mere overordnede kommuneinformation i henhold til kommunestyrelsesloven, som jeg lige har omtalt. Men jeg kan ikke forestille mig centralt fastsatte skabeloner eller standardkrav til kommunernes hjemmesider.

Jeg har nævnt en række eksempler på initiativer, der allerede er sat i gang eller som overvejes, med det formål, at skoler og uddannelsesinstitutioner formulerer de væsentlige oplysninger, som må interessere offentligheden, og som har en form, således at informationerne bliver reelle og siger en bredere offentlighed noget.

Jeg har stor tillid til, at uddannelsesinstitutionerne udfører det arbejde efter hensigten og offentliggør deres resultater på hjemmesiden og andetsteds og frem for alt drøfter dem som afsæt for en kvalitetsudvikling, der tager udgangspunkt i den daglige skabelse af uddannelsen dér, hvor det sker. Det er ganske enkelt i egen interesse at være synlig og tydelig i forhold til dem, som forholder sig til det.

Derfor er jeg meget, meget, meget langt fra at være overbevist om, at det skulle være nødven-

digt, endsiqe hensigtsmæssigt, at gennemføre yderligere tvangsforanstaltninger fra Folketingets og regeringens side, sådan som forslagsstillerne kræver.

Måske er det primært spørgsmålet om offentliggørelse af karaktererne, som har bevæget forslagsstillerne til at fremsætte beslutningsforslaget. Offentligheden skal jo efter forslaget kunne sammenligne institutionerne på deres karakterniveau og vælge på baggrund af simple tal, synes man at mene.

I forslaget peges der på, at der kun for de almene gymnasiers vedkommende eksisterer et forbud mod offentliggørelse af karakterer. På andre uddannelser i andre lande inden for OECD finder man ikke lignende forbud, siges det i bemærkningen til beslutningsforslaget. Det er nok muligt. Jeg tør ikke sige, om forslagsstillerne har helt ret i antagelsen med hensyn til andre OECD-lande. Undervisningsministeriet er ved at indhente oplysninger om en række landes praksis på området, og de foreliggende informationer viser en stor mangfoldighed med hensyn til, hvordan karakteroplysninger faktisk bruges.

Forslagsstillerne stiller sig altså kritisk an i forhold til det forbud på gymnasieområdet, som Folketinget vedtog i 1995. Man kunne så spørge sig selv, hvorfor de uddannelsesinstitutioner, for hvem et sådant forbud ikke gælder, alligevel kun i meget få tilfælde benytter deres frihed til at offentliggøre karakteroplysninger og lade dem indgå som konkurrenceparametre.

De forhold gør sig også gældende i andre lande, men det har forslagsstillerne tilsyneladende ikke undret sig over. Måske fordi det nærliggende svar ikke er særlig bekvemt for forslagsstillerne. Forklaringen er nemlig højst sandsynlig, at man på uddannelsesinstitutionerne udmærket er klar over, at offentliggørelsen af det nøgne karaktergennemsnit på en uddannelsesinstitution vil give et falsk eller i det mindste et stærkt forvrænget billede af institutionens kvalitet. Vi får ikke den fulde sandhed, som forslagsstillerne siger. Vi får måske højst den halve. Der er ikke tale om reel borgerinformation.

En uddannelsesinstitutions kvalitet kan ikke måles på de eksamenskarakterer, som elever og studerende en tilfældig eksamenstermin har opnået i diverse fag og emner, men på den tilvækst i viden og kompetence, færdigheder, almene og personlige sociale kompetencer, som institutionen formidler til elever og studerende. Hvis man glemmer det, så går man fejl af uddannel-

sernes grundvilkår, og man bidrager til at skabe et forvrænget konkurrenceforhold uddannelsesinstitutionerne imellem – og kunne jeg tilføje: til en stærk overfokusering på eksamen.

Som et yderligere aspekt i spørgsmålet må jeg desuden advare mod den tankegang, der kan spores bag beslutningsforslaget, for i sin yderste konsekvens reducerer det borgeren til en forbruger.

Jeg ser derimod borgeren som medskaber af samfundet, ikke mindst i lokalsamfundet, med en demokratisk forpligtelse til at engagere sig i skolebestyrelser og andet arbejde. Vi har alle et ansvar for at deltage aktivt i at udvikle de rammer, vi nu engang indgår i, i stedet for straks at løbe hen et sted, hvor græsset umiddelbart ser grønnere ud.

Jeg er ikke modstander af offentliggørelse af skolernes resultater i forhold til, om elever og studerende har levet op til uddannelsernes målsætning, men for mig er det afgørende, at det virkelig er institutionernes kvalitet, det kommer an på. Derfor er f.eks. gennemførelsesfrekvens og overgangsfrekvens til næste trin i uddannelsessystemet eller et succeskriterium, der viser, om de uddannede får beskæftigelse efter endt uddannelse, meget relevante som tegn på, at man når de mål, man har sat sig.

Det kunne være et forslag om reel information, og jeg forventer, at det arbejde med selvevaluering, som foregår på alle niveauer, bl.a. i tilknytning til Evalueringsinstitutets virksomhed, resulterer i sådanne mere kvalitative målemetoder i stedet for en primitiv anvendelse af karakteroplysninger.

Jeg kan således ikke tilslutte mig den del af forslaget, som angår en gold offentliggørelse af karakterer, og jeg kan ikke tilbageholde forbløffelsen over, at partierne bag forslaget i den grad synes at have skiftet opfattelse i forhold til de ordførertaler, vi kunne høre, da lovforslag nr. L 133 om offentliggørelse af kontrolresultater på fødevarerelovens område var til første behandling den 9. januar i år.

Ved den lejlighed udtrykte både Venstres og Det Konservative Folkepartis ordfører mildt sagt en dyb skepsis over for offentliggørelse af fødevarerelovens udsagn om de enkelte virksomheders forhold som et egnet instrument til kvalitetssikring på fødevarerområdet. Den skepsis er tilsyneladende vendt til begejstring, når det drejer sig om offentliggørelse af censurs bedømmelse af matematikpræstationerne i 9. x på Y-købing skole.

Det er ikke mit ønske, at alle hånd oplysninger og informationer på undervisningsområdet skal være tilgængelige for enhver pris. Vel ønsker vi et højt informationsniveau, men vi vil gerne have noget, som giver borgerne et afsæt for rent faktisk at vurdere, hvad det er, det handler om.

Regeringen kan derfor ikke støtte forslaget, som det her foreligger.

Thomas Adelskov (S):

På vegne af Socialdemokratiet vil jeg gerne bekræfte vores engagement i øget offentlighed og informationstilgængelighed overalt i samfundet, det være sig i forhold til kommuner og til amter, til Folketingets arbejde, til ministerier og, som forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 74, åbenhed omkring uddannelserne og skolerne og deres indhold, mål og metoder, også på Internettet.

Faktisk er vi af den opfattelse, at skoler og uddannelsesinstitutioner allerede har set lyset og anser tilgængeligheden af de nævnte informationer som værende meget væsentlig både for skolernes profil og rekruttering og også for de informationer, man gør tilgængelige for borgerens valg af uddannelse og sted.

Derfor er denne del af beslutningsforslaget efter vores opfattelse helt unødvendig og utidsvarende.

Hvad angår forslagets anden del om offentliggørelse af karakterer – og her kunne man måske egentlig forestille sig, at det var det, der var forslagsstillerens virkelige baggrund for at fremsætte beslutningsforslaget – og gennemførelsen af det, vil det have helt andre og utilsigtede virkninger end det, der lægges op til i forslaget. Lad mig nævne et par eksempler på de uheldige konsekvenser.

Såfremt karaktergennemsnittet ville blive et offentligt konkurrenceparameter mellem skolerne, er det jo nærliggende at forestille sig visse skoler, der vil søge at undgå optagelse af elever, som skolerne enten finder mindre studieegnede, eller som skolerne ville frygte blev tildelt lavere karakterer og derved forringede skolernes karaktergennemsnit, altså deres konkurrenceparameter. Vi kunne derved komme i situationer, hvor skoler og uddannelsesinstitutioner ville søge at undgå optag eller i skoleforløbet forsøge at frasortere svage elever eller mindre uddannelsesmindede unge.

Endelig er det nærliggende at forestille sig, at der kunne gå mere inflation i karaktererne og i

de evalueringer, som forslagsstillerne forestiller sig. Hvem eller hvilken skole vil ikke gerne fremstå som gode undervisere eller gode skoler?

Forslaget er efter vores opfattelse således både uaktuelt og uønskeligt. Socialdemokratiet kan derfor ikke støtte B 74.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil meget gerne spørge hr. Thomas Adelskov, og det er specielt med udgangspunkt i en af de sidste bemærkninger, som hr. Adelskov kom med, nemlig at der ville gå inflation i evalueringerne, om hr. Thomas Adelskov ikke mener, at vi netop har en censorinstitution til at sikre, at man på tværs af landet inden for de forskellige uddannelsesniveauer har samme vurderingsniveau, samme vurderingsmetode.

Hvis hr. Thomas Adelskov mener, der går inflation i evalueringen, så er det det samme som at sige, at censorinstitutionen på ingen måde virker. Er det virkelig Socialdemokratiets mening? Det var det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål: Hr. Thomas Adelskov nævner, at der er utrolig mange skoler og uddannelsesinstitutioner, som allerede i dag offentliggør det hele på nettet. Kan hr. Thomas Adelskov bekræfte, at eksempelvis Københavns Universitet, Handelshøjskolen i København, Aarhus Universitet og Syddansk Universitet på ingen måde offentliggør de evalueringer af kvalitet og indhold i de udbudte fag, som de pågældende universiteter har? Man offentliggør ikke evalueringerne af kvaliteten.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Til fru Gitte Lillelund Bech vil jeg godt sige, at efter vores opfattelse er det sådan – og det kan jeg så blive be- eller afkræftet i – at også på mange uddannelsesinstitutioner og i mange uddannelsessammenhænge indgår årskaraktererne som en del af det samlede karaktersnit, og det var det, jeg hentydede til i min ordførertale, da jeg nævnte, at der kunne gå inflation i karaktererne.

Vedrørende anden del af spørgsmålet kan jeg ikke heroppefra hverken be- eller afkræfte, at visse uddannelsessteder ikke offentliggør de informationer på Internettet, men jeg mener, at vi fra Folketingets side kunne opfordre dem og tilskynde til, at man gjorde det.

Det betyder til gengæld ikke, at jeg hermed tilslutter mig den del, der handler om at offentliggøre karakterer, og det er den, min tale og min anke klart gik imod.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Skal jeg forstå den socialdemokratiske ordfører sådan, at jeg kan tage det for givet, at Socialdemokratiet vil støtte, at man selvfølgelig skal opfordre uddannelsesinstitutionerne til at offentliggøre fagudbud, læseplaner, værdigrundlag, pædagogisk udgangspunkt, evalueringer af kvalitet og indhold i udbudte fag, at det er et tilsagn om, at det vil man godt støtte, men at det alene er den pind, der handler om gennemsnitskaraktererne inddelt på uddannelsesstrin og fag, Socialdemokratiet ikke kan støtte?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Nu havde jeg den fornøjelse at lytte godt efter, da undervisningsministeren holdt sin redegørelse, og da synes jeg netop, det fremgik, at regeringen har gennemført en lang række initiativer på det område om offentliggørelse af de nævnte informationer og stillet en række krav til uddannelsesinstitutionerne. Så fru Gitte Lillelund Bech skal ikke opfatte det som andet end et tilsagn til de initiativer, der allerede er sat i gang.

Brian Mikkelsen (KF):

Det danske samfund er jo et videnssamfund, og én af vores vigtigste ressourcer er veluddannede og højt kompetente medarbejdere. Det stiller selvsagt meget store krav til hele det danske uddannelsessystem om høj kvalitet og fleksibilitet. Og hvis vi skal ruste os til den globale udfordring, som jo består i, at vores omkringliggende nabolande – både de tidligere Sovjetrepublikker og sågar Polen med 33 millioner indbyggere – kommer op på vores uddannelsesniveau til lavere omkostninger, til lavere lønninger, så skal vi udvikle vores uddannelsessystem hele tiden.

En af de vigtigste forudsætninger for kvalitet i uddannelsessystemet er gennemsigtighed og åbenhed. For det kan være med til, at vi kan lade os inspirere af hinanden institutionerne imellem, men det kan også åbne op for et frit valg foretaget på baggrund af konkret viden frem for skøn og referencer.

Det vil helt sikkert også kunne være med til at skabe et mere slagkraftigt og indholdsfyldt elev- og forældredemokrati, hvor elever og forældre engagerer sig mere i både valg og tilvalg, og

også i udvikling af kvaliteten af deres egen skole og deres egen institution.

Sidst, men ikke mindst vil det jo skabe en øget konkurrence skolerne imellem. Nu er der jo nok nogle her i salen, ved jeg, som ikke bryder sig om ordet konkurrence, men der er ikke nogen tvivl om, at i denne her situation vil konkurrencen være til gavn for kvaliteten, altså at man som forældre – og det må jo være det vigtigste parameter – kan vælge imellem, hvad der passer ham eller hende bedst som forældre til vedkommendes barn.

Men hvad ligger der så i ønsket om øget åbenhed og gennemsigtighed? Jo, vi mener altså fra konservativ side, at det skal være muligt at komme helt ind under huden på den enkelte skole eller uddannelsesinstitution. Det skal være muligt at finde let tilgængeligt materiale, der fyldestgørende beskriver skolen eller uddannelsesinstitutionen og den pågældende uddannelse til bunds med de referencerammer, som er nævnt i beslutningsforslaget.

Der skal altså være adgang til fagudbud, læseplaner, værdigrundlaget og de uddannelsesmæssige principper, der er gældende for den specifikke skole. På den måde kan man som elev, studerende, forældre, få skabt et fuldt dækkende billede af skolen og kvaliteten af skolen. Dermed etableres der et mere sagligt grundlag for elever, studerende og forældre, hvorpå man som beslutningstager kan træffe den endelige beslutning om, hvilken skole der er bedst for ham eller hende.

Der skal ligeledes åbnes op for, at skolerne og uddannelsesinstitutionerne kan og skal offentliggøre karaktergennemsnit opdelt på uddannelsesstrin og fag. Vi kommer jo ikke uden om i den verden, vi lever i, at karaktergennemsnittet er et vigtigt pejlemærke for skolen om undervisningens kvalitet. Den viden bør man selvfølgelig også offentliggøre, så den er til rådighed for forældrene og for børnene. I særdeleshed er det jo til gavn for elever og forældre. Jeg synes, at man er noget for bekymret og noget for nidkær i sin beskyttelse af institutionen. Altså man har jo en institution og en skole for forældrene og eleverne. Man har den jo ikke for institutionens egen skyld.

Vores indtryk er, at der er alt for lidt åbenhed i det danske uddannelsessystem. Mere åbenhed vil være til gavn for elever, studerende og forældre og aftagere, og det vil skabe større viden om indhold og kvalitet og dermed bedre grundlag for det endelige valg. Det skylder vi altså alle

uddannelsessystemets interessenter, og det vil også komme skolerne og uddannelsesinstitutionerne til gode og være medvirkende til at højne kvaliteten.

Så vi kan støtte vores eget beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg vil godt spørge hr. Brian Mikkelsen, om Det Konservative Folkeparti mener, at karaktergennemsnittet og en offentliggørelse af karaktergennemsnittet vil kunne sige noget som helst fornuftigt om, hvilket karaktergennemsnit en given elev vil komme ud med, hvis han eller hun vælger X-købing eller Y-købing Gymnasium eller X- eller Y-købing Tekniske Skole.

Det er jo sådan, at karaktergennemsnittet vil sige noget om, hvordan de elever, der er på skolen, frekventerer skolen, vil have eksamensresultaterne i den sidste ende, men man vil intet kunne sige om, hvordan en elev med de samme evner og kvalifikationer vil kunne ende på enten X eller Y skole.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg synes, det er relevant at bore lidt i det borgerlige Danmarks kvalitetsbegreb i forhold til: Hvor er dette karaktergennemsnit fordelt på uddannelsesstrin og fag relevant? Er det i forhold til den kommende indlæring for Ole Bole, der søger sammen med forældrene og sidder dér og shopper? Er det i forhold til skolens overlevelse? Er det i forhold til ansættelse? I forhold til hvad skal det bruges?

Jeg vil bede hr. Brian Mikkelsen om at være lidt mere konkret, således at vi kan få mulighed for at se ind i den borgerlige sjæl.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Den borgerlige sjæl er nu meget positiv og meget gemytlig og meget stille og rolig. Han står heroppe og tager det helt stille og roligt. Der er ikke så mange fordækte ting og ikke så meget rædsels- og vokskabinetet i det.

Jeg forstår simpelt hen ikke diskussionen og har ikke kunnet forstå den overhovedet. Jeg føler selv, jeg har et meget tolerant forhold til uddannelsesverdenen og har selv børn i skole osv., osv. Jeg kan ikke forstå, hvad venstrefløjens og undervisningsministeren er så bange for i denne her sag. Jeg kan ikke forstå det. Hvad er der at frygte? At man offentliggør nogle tal, at man of-

fentliggør og taler noget mere om skolens identitet? Hvad er det, man er så bange for i sin reaktionære holdning til den verden, vi lever i?

Tingene ændrer sig hele tiden. Jeg har ikke nogen frygt for det. Det bør skolerne heller ikke have. Når jeg snakker med Skole og Samfund, som repræsenterer forældrene, er de såmænd heller ikke så bekymrede.

Hr. Søren Kolstrup spørger om, hvorfor man vil offentliggøre, og hvem det er, man skal tage udgangspunkt i. Det er ikke et spørgsmål om at få lærerne ned med nakken eller skolen ned med nakken, snarere omvendt. Jeg mener nu, at vi har en hulens masse fantastisk gode lærere i den danske folkeskole, og de skal snarere præmieres og promoveres.

Nej, jeg tror, det vil være med til at skabe en debat om skolens profil, skolens identitet, skolens satsningsområder. Selvfølgelig siger det noget om en skole, hvilket karaktergennemsnit man f.eks. har. Nu er det kun en meget, meget lille del af det her forslag og en lille flig af det. Det vigtigste er hele princippet om åbenhed. Det vigtigste er hele diskussionen om, at skolerne skal åbnes op over for omverdenen. Og der er såmænd ikke noget at være bange for, overhovedet ikke.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Næ, men jeg er heller ikke bange. Men jeg stillede hr. Brian Mikkelsen nogle spørgsmål: I forhold til hvad er karaktergennemsnittet relevant? Er det i forhold til den kommende indlæring? Er det i forhold til overlevelsen? Er det i forhold til lærernes ansættelse? I forhold til hvad konkret?

Så sagde hr. Brian Mikkelsen: Nå, jo, men enhver skole kan jo ligesom satse på det ene og det andet. Jamen det er jeg med på. Man kan have tilvalgsfag I og tilvalgsfag II og tilvalgsfag III. Det har jeg jo nok forstået. Men jeg spurgte om karaktergennemsnittet. Og da vil jeg godt have at vide endnu en gang: I forhold til hvad skal det bruges? Hvad er det for nogle åbenbaringer, der følger deraf? Det synes jeg ikke jeg har fået svar på.

Og så kom hr. Brian Mikkelsen lige med en bemærkning: »tingene ændrer sig«. Ja, det er jo korrekt. Det er jeg meget enig med hr. Brian Mikkelsen i. Er hr. Brian Mikkelsen så ikke enig med undertegnede i, at netop sådan noget som værdigrundlag og karakterer osv. ikke er statisk, men er noget, der kan ændres, f.eks. af de pågældende elever og forældre, der søger skolen?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg skal lige igen bede hr. Brian Mikkelsen svare på spørgsmålet: Kan han ikke oplyse, om ikke det er korrekt, at en elev med en vis portion evner ikke vil kunne få noget ud af at se karaktergennemsnittet tilgængeligt på Internettet, om man går på X skole, eller om man går på Y skole? Det vil ikke sige noget i den sidste ende, når eleven går til den endelige eksamen, om, hvilke snit han eller hun kan forvente sig.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Jeg må sige, at det ikke er en diskussion, der kan hidse mig så meget op, når vi lige taler om den flig af det, der hedder karaktergennemsnit.

Jeg kan forstå, at det ikke rigtig betyder noget for tilvalget, men hvad har man så imod, at man offentliggør det, hvis det ikke betyder noget?

Jeg tror, at det har en betydning, ikke en kolossal, essentiel betydning, men det har en betydning, at man kan se på værdiidentitet, og selvfølgelig også noget om, hvilket karaktergennemsnit den pågældende skole har.

Det er at være blåøjet og naiv at tro på, at det, at man satser på, at eleverne får nogle højere karakterer, ikke også er en værdi i sig selv – at man satser på nogle grundlæggende fag og en grundlæggende viden og en grundlæggende indlæring, som giver nogle højere snit.

Og det er derfor, at vi i dag ser en verden – sagt til hr. Søren Kolstrup blandt andre – hvor de, er det 1.700 folkeskoler, man har, er vidt forskellige. Og det er derfor, at der også er vidt forskellige karaktergennemsnit på de forskellige skoler. Det har ikke kun noget at gøre med, som hr. Søren Kolstrup sikkert vil indvende, store sociale klasseforskelle i befolkningen. Nej, det har det ikke. Det har noget at gøre med satsningsintensiteten på den pågældende skole.

Derfor betyder karaktergennemsnittet noget. Jeg vil kigge på det som forælder, klart, men vil ikke lade det være det afgørende parameter. Det er en del af det, en brik i puslespillet, en ud af 100 brikker. Men det kan absolut ikke skade overhovedet. Jo mere viden, jo mere information, man som forældre og som elev og studerende får, jo bedre.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Til hr. Brian Mikkelsen: Mit karaktergennemsnit i folkeskolen var ikke særlig højt. Det er derfor

jeg spørger om følgende: Der var et ord, jeg ikke forstod, og det vil jeg godt bede om en forklaring på. Det kom i denne sammenhæng, at karaktergennemsnittet betyder meget for værdidentiteten.

Det ord vil jeg gerne have forklaret. Hvad mener hr. Brian Mikkelsen med det? Det forstår jeg simpelt hen ikke.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg forstod på hr. Brian Mikkelsen, at vi nu fik løftet sløret en lille smule: Det kan være relevant i forhold til indlæringen. Det vil sige, at det er korrekt forstået, at det er konservativ opfattelse, at indlæringen bliver skærpet, jo mere man satser på karakteren og eksamensnittet. Det er noget, der styrker indlæringen. Og der findes ikke andre faktorer, der eventuelt er vigtigere end den form for indlæring.

Det kunne f.eks. være, at De Konservative var belært om, at der er masser af undersøgelser, der viser, at alle de bestræbelser, der gøres på at satse på eksamen og karaktersnit, er noget, der fiser ud af låget lynhurtigt. Og alt det, hvor man satser på det daglige, og hvor folk bliver involveret osv., er noget, der virkelig er utrolig blivende. Men det kan være, at man kun går efter den kortvarige kvalitet og ikke den blivende kvalitet.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hr. Brian Mikkelsen siger, at det for forældrene i forhold til barnet og i forhold til valg af skole kan være vigtigt at vide, hvordan karaktererne er på de forskellige skoler. Men er der så overhovedet nogen sikkerhed for, at selv om man ved, at en skole har ét snit, en anden skole et andet snit, siger det så noget om, hvad hr. Brian Mikkelsens søn eller datter kan lære? Siger det noget som helst om det? For der er en række andre ting, som måske er mindre målbare, som måske er mere afgørende for, om den unge Mikkelsen får det virkelig godt og lærer noget på skole A eller B.

Det er sådan set i forlængelse af et tidligere stillet spørgsmål, som jeg ikke synes er besvaret af hr. Brian Mikkelsen.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Jeg tror godt, jeg kan love og garantere parlamentarikerne i det danske Folketing, at de unge

Mikkelsen'er får det rigtig godt. Det gør de. De har en bekymret og nøjsom far, som passer på dem og sørger for, at de vælger de rigtige skoler og får den rigtige uddannelse, selvfølgelig i samarbejde med børnene selv.

Vi hører som sagt ikke i mit parti til dem, som går vildt meget op i karaktergennemsnitsoffentliggørelse, men betragter det hele som en mosaik, en del af et puslespil, hvor karaktergennemsnitsoffentliggørelsen er en del af den mosaik. Det er ikke noget afgørende vigtigt for os, at det bliver offentliggjort, men det, at man som forældre kan bruge det redskab, synes vi er rimeligt.

Til hr. Søren Kolstrup: Selvfølgelig betyder karaktergennemsnittet noget. Selvfølgelig betyder det noget for indlæringen. Der kan komme forskellige undersøgelser af det. Jeg fik eksempelvis 03 i fransk. Det er jeg stadig væk ikke særlig god til. Jeg fik 13 i historie. Det synes jeg også selv jeg er skrap til. Så lidt signalværdi er der i det.

Til hr. Aage Frandsen og til hr. Henrik Svane: Jamen værdidentiteten ved karaktergennemsnittet betyder noget. Det har selvfølgelig også noget at gøre med vores forskellige opfattelser af, hvad man skal lære i skolen. Jeg er helt, helt enig med både hr. Aage Frandsen, hr. Søren Kolstrup og hr. Henrik Svane i, at skolens opgave er mangfoldig. Det er en pluralisme af forskellige muligheder. Karaktererne er kun en lillebitte del af det, undervisningsmetoder, samarbejdsformer og mange andre metoder er andet, men jeg kan ikke forstå en venstreorienteret, reaktionær holdning om, at man kan være så drønhamrende bange for at offentliggøre ting. Man kan jo vælge at tage imod tilbudet, eller man kan lade være med at tage imod tilbudet.

Jeg kan ikke se, at det under nogen omstændigheder kan skade, at man som forældre får et større beslutningsgrundlag overhovedet. Så kan man diskutere, om det er relevant eller ej. Som man kan høre her, går vi ikke så meget op i det, men vi betragter det som et tilbud, man kan vælge at tage imod eller ikke tage imod.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Det er fortsat værdidentiteten. Forstod jeg hr. Brian Mikkelsen rigtigt, at værdidentitet betyder, at hvis jeg får 9,7 i snit, så er min værdi højere over for min kammerat, der kun fik 8,9?

Så skal jeg have forklaringen en gang til, for til embedseksamen på universitetet fik jeg nemlig 10 i mit speciale, men to af mine kolleger fik

henholdsvis 8 og 9, og det var et gruppespeciale, som vi alle sammen havde lavet i fællesskab. Men censor ville dengang ikke være med til, at det ikke kunne ses, hvem der havde lavet hvad, og så foretog vi følgende: En opmåling af samtlige ord i hele specialet, og vi satte afsnit ind, og så trak vi lod om, hvem der skulle have hvilket afsnit, og det gav tre forskellige karakterer.

Så hvis det har noget at gøre med det dér, så synes jeg, at tilfældighederne, hvordan de så skal måles, er ulidelige, hvis det forslag går igennem her på et tidspunkt, at man skal vurderes på sit eget karaktergennemsnit, altså at det i sig selv giver en identitet, som er mere eller mindre værd, alt efter om gennemsnittet er henholdsvis højere eller lavere. Eller også kan jeg stadig væk ikke forstå det.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg mangler stadig væk at få svar fra hr. Brian Mikkelsen på spørgsmålet: Vil det være sådan ifølge hr. Brian Mikkelsens opfattelse, at en elev ville kunne få mere ud af at gå på en skole, hvor der er et højt karaktergennemsnit, end på en, hvor der er lidt lavere?

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Brian Mikkelsen, og så er vi klar til at gå videre i ordførrækken.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Jeg gentager gerne for hr. Thomas Adelskov, hvad jeg har sagt heroppefra tre gange nu, nemlig at offentliggørelse af karaktergennemsnittet jo er et element, en del af det beslutningsgrundlag, man kan have som forældre og som elev, og det, at en skole har et højt karaktergennemsnit, kan betyde, at man som forældre vil søge hen mod den skole. Det må man jo afgøre med sig selv og sammenholde med de andre værdier, som den skole sender signaler ud om. Hvad for nogle værdier tillægger man skolen? Hvad lægger man vægt på? Lektiediskussion osv. osv. osv.

I mit eget personlige valg som forælder vil jeg tillægge det en vis form for værdi, ja, men det har noget at gøre med, at jeg med mit værdigrundlag mener, at det er derfor, man har karakterer. Det er også til hr. Henrik Svane. Det kan godt være, at Det Radikale Venstre, det ved jeg egentlig ikke, ikke går ind for karakterer – det gør i hvert fald partier til venstre for hr. Henrik

Svane jo ikke – men jeg opfatter karakterer som gode evalueringsinstrumenter, som gode pejlemærker, som gode værktøjer til at se på, hvor langt man er kommet, og hvor man er henne. Der kan være tilfældigheder i det, det har jeg ikke været udsat for, men det er statistisk set et rimelig godt sammenligningsgrundlag for, hvor skolen står.

Derfor ville jeg personlig betragte det som et vigtigt parameter for valg af skole til mine børn, for selvfølgelig betyder det noget, hvad man lærer i skolen, og det afspejler karaktererne jo så i sidste ende, og på den måde hænger det hele så sammen.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Aage Frandsen som ordfører.

Aage Frandsen (SF):

Det her forslag er i modsætning til det, vi havde før, noget nyt. Det har vi ikke set før. Når det gælder det, som er punkt 3, er der tale om tanker, som tidligere er kommet til udtryk, netop i forbindelse med at Folketinget havde en behandling i 1995 af forslag om forbud mod at offentliggøre karakterer ved gymnasierne.

Når det drejer sig om de andre ting, som er nævnt i forslaget, altså større gennemsigtighed, åbenhed vedrørende fagudbud og læseplaner, værdigrundlag, pædagogisk udgangspunkt, evaluering osv. og nogle ting dér, jamen så kan man da vurdere, om man kan gå videre i retning af den åbenhed, som allerede er sket, og af gennemsigtighed. Det, der så i den forbindelse er interessant at forholde sig til, er, i hvilket omfang det bliver mere gennemsigtigt ved offentliggørelse. Altså kan man virkelig se, hvad det drejer sig om?

Der har vi jo diskussioner på andre tidspunkter i Folketinget. Der er nemlig nogle, der siger, at der er noget, der ikke skal offentliggøres, fordi man slet ikke kan forstå det alligevel, og derfor skal det ikke offentliggøres. Ministeren nævnte omkring fødevarer- og levnedsmiddelkontrol, at det ikke var så godt at offentliggøre. Det har de partier, der nu foreslår det her, ment, når det drejer sig om den slags ting, men der kunne eksakte oplysninger bruges til noget. Man kan altid godt diskutere, hvad det er for en information, man får ved at få nogle bestemte oplysninger.

Det samme kan man sige om en række andre ting, men nu diskuterer vi altså de her ting.

Vi afviser ikke, at man kan gå videre, når det drejer sig om 1, 2 og 4.

Når det drejer sig om 3, forudsætter det jo ved offentliggørelse af karakterer, at man så har en større viden om, hvad den uddannelsesinstitution indeholder, end man ellers ville have.

Jeg erkender, at karakterer godt kan sige noget om den enkelte person. Hvis man som hr. Brian Mikkelsen har fået en karakter, som lå i den pæne ende, og så en anden karakter, der lå i den dårlige ende, siger det nok noget om den pågældende hr. Mikkelsen på det tidspunkt med hensyn til flid og standpunkt og en række andre ting, så jeg afviser ikke, at karakterer kan sige noget. Derimod vil jeg nok sige, at det er noget tvivlsomt, hvor meget karakterer i folkeskolen er værd. Det bliver nok lettere at sige noget om, når man kommer længere hen i uddannelsen.

Så det er ikke noget med, at vi afviser, at man overhovedet kan bruge karakterer. I folkeskolen synes vi ikke det er fornuftigt, men vi har jo et folkeskoleforlig, og derfor har vi selvfølgelig karakterer.

Det, som er problemet ved at sige, at nu offentliggør vi karaktergennemsnit for fag og på uddannelsestrin, er, at der er nogle, der tror, at det så siger noget om, hvor meget den skole er værd, fordi det er det eneste sted, hvor man virkelig har noget eksakt, og der er nogle, der tror, at et tal måske er mere sigende end nogle ord. Og så tror man, at hvis der står 8 et sted og 7 et andet sted, jamen så er den skole med 8 nok bedre end den med 7.

Det, man ikke ved, er jo, at der kan være en række forudsætninger, nemlig at de børn eller unge, eller hvem vi taler om, der går i skolen med 8, er en anden type børn og unge end dem, der går i den med 7. Der er jo nogle, der har nogle bestemte forudsætninger, og nogle har nogle andre forudsætninger. Det kan også være, at der er nogle andre kvaliteter end det, der kan måles ved karakterer. Det kan der sagtens være.

Jeg vil sige, at det, man burde vælge sin folkeskole ud fra, i det omfang man overhovedet kan vælge, for der er nogle, der har svært ved at vælge i forhold til, hvor de bor her i landet, er en række andre ting, nemlig at man trives, man har det godt, man er glad, og så er det sådan set ikke så afgørende, om man får et 7-tal eller et 8-tal. Det er helt andre kvaliteter, der ligger i det. Og det er derfor, at en diskussion om karaktergennemsnit som noget, der skulle være noget, man skulle benytte sig af, ser vi ingen grund til.

Hr. Brian Mikkelsen sagde, at det bare var en af mange ting, og så undrer jeg mig meget over, hvorfor det skal med. Nej, det gør jeg jo ikke, for det er jo en måde, som ikke mindst Venstre mener man kan profilere sig på, nemlig at skolerne skal have de der måleenheder til karakteren.

Så vil jeg godt kvittere for, at man i bemærkningerne her har noteret, at hvis det skal indføres for folkeskolens vedkommende, så kræver det accept af folkeskoleforligskredsens. Jeg ville nok have valgt et andet udtryk end ordet accept, jeg ville have valgt ordet drøftelse med henblik på enighed, hvis det skal gennemføres, ikke kun accept, som om det er noget, man passivt tager stilling til.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Den sætning, der får mig til at stille spørgsmål til hr. Aage Frandsen, var, hvorvidt karakterer i folkeskolen overhovedet er noget værd.

Vil hr. Aage Frandsen ikke give mig ret i, at hvis der er en folkeskole, hvor man i 9. klasse i dansk gennem flere år er landet på karaktergennemsnit, som ligger i den høje ende af skalaen, og man på en anden folkeskole, nabofolkeskolen, er landet på karaktergennemsnit, som ligger i den meget lave ende af skalaen, og det vil sige, at vi altså taler om, hvorvidt vi ligger på 10 og på 6 eller sådan noget lignende, kan det have en vis signalværdi over for begge folkeskoler, så de ser på, hvad det er, der gør, at den ene ligger i den ene ende, og den anden ligger i den anden ende?

Kunne det ikke gøre, at man på den enkelte folkeskole så ville begynde at vurdere, at overveje, at det kunne være, pædagogikken på den ene folkeskole faktisk var bedre end pædagogikken på den anden, og at det ikke kun hang sammen med, hvad det var for nogle børn, der gik i de pågældende skoler, og at skolen derved faktisk fik et redskab til at kunne udvikle sig internt?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hvis jeg var lærer på en skole, som havde et karaktergennemsnit på 6 år efter år, tror jeg nok, jeg kunne finde ud af, at der var noget galt, uanset om der var offentliggjort tal fra en række andre skoler. Dem behøvede jeg ikke have.

Jeg vil også sige, at hvis jeg som underviser og som lærer konstaterer, at jeg selv med min egen undervisning præsterer gennemsnitstal år for år

på 6, så tror jeg også godt, jeg selv kan finde ud af, at der er noget galt, og det behøver man ikke offentliggøre.

Hvis man opdager på en skole, at man altså ligger på 6, ved man godt, at man ligger i underkanten; hvis ikke man ved, det er i underkanten, har man endnu større problemer. Derfor behøver man ikke have alle de her offentliggørelser.

Jeg forstod det også sådan, at det ikke var af hensyn til skolen i forhold til en anden skole, men at det var af hensyn til forældrene, at man skulle have oplysningerne, for skolerne ved jo godt, at et 9-tal et sted ser ret pænt ud, og de har på fornemmelsen, at der nok er nogle, der ligger under, og de, der ligger på 6, ved udmærket godt, at der må være nogle, der ligger over.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Mener hr. Aage Frandsen ikke, at de forældre, der har børn i den klasse, hvor gennemsnittet eksempelvis ligger lavt, burde have lov til at vide, at den pågældende klasse faktisk ikke ligger på, man kan sige, det niveau, som man kunne forvente for det pågældende klassetrin?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jamen hvis det er elever, der aktuelt går i en sådan klasse, har de jo ikke megen glæde af en senere offentliggørelse af regnskaber over karakteren. Det, jeg forstod med offentliggørelse af karakter, var, at det er af hensyn til dem, der skal vælge en skole i fremtiden, så de ved, hvad karakteren er.

Der siger vi bare, at karakteren siger utrolig lidt, men at der er nogle, der tror, at et tal er mere eksakt end andet.

Det, der er problemet i det, er, at der er hundrede andre ting, som efter min opfattelse også er vigtigere, end om man tilfældigvis har 8,3 eller 8,2 i f.eks. dansk i 9. klasse.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil give hr. Aage Frandsen fuldstændig ret i, at det ikke er karaktergennemsnittet, der synliggør, hvorvidt kvaliteten af en skole er god eller dårlig, men det er en medvirkende faktor.

Så kombinationen af karaktergennemsnittet og de øvrige forslag, vi har stillet i beslutningsforslaget, mener vi faktisk kan være med til at give det samlede billede, give den samlede pak-

ke med hensyn til, hvad den pågældende skole indeholder.

For mit vedkommende synes jeg da, det er væsentligt, hvis jeg som forælder havde mulighed for at kunne se: Hvordan ligger mine børns klasse, på hvilket niveau ligger mine børns klasse? Ikke nødvendigvis med henblik på at vælge skole, fordi det for mit vedkommende ikke ville være karaktergennemsnittet, der var udslagsgivende for, hvilken skole jeg skulle vælge, men i høj grad for, at jeg som forælder løbende kunne følge med i, hvordan det stod til på skolen – ikke bare ved offentliggørelse af karakterer, men selvfølgelig også ved offentliggørelse af værdigrundlag, pædagogikker og andet.

Anden næstformand (Henning Grove):
Hr. Christian H. Hansen som ordfører.

Christian H. Hansen (DF):

Jeg kan naturligvis starte med at sige, at som medforslagsstiller kan Dansk Folkeparti støtte dette forslag.

Gennemsigthed og åbenhed i vort uddannelsessystem er i dag vigtigere, end det faktisk har været nogen sinde før. Der stilles høje krav til det danske uddannelsessystem, og den internationale konkurrence på en lang række eksportmarkeder betyder jo også meget. Danmark kan risikere, at der tabes arbejdspladser og konkurrenceevne, såfremt vort uddannelsessystem ikke ligger fuldstændig i top.

Det er som sagt vigtigt og til gavn for kvaliteten, at der skabes gennemsigthed og en sund konkurrence mellem skoler og uddannelsesinstitutioner i det hele taget om at levere den bedst mulige undervisning. I dag kan det være svært at finde lettilgængelig, relevant information om indhold, niveau og kvalitet af nogle af vore uddannelsesudbud, men der kan skabes mere åbenhed med den gennemsigthed, som ligger i beslutningsforslaget.

Dansk Folkeparti ønsker som medforslagsstiller, at det skal være obligatorisk for alle uddannelsesinstitutioner at udarbejde materiale samt hjemmesider, hvoraf alle relevante informationer om skolens kvalitet fremgår, ligesom det skal være obligatorisk at offentliggøre informationer om fagudbud, uddannelsesinstitutionens værdigrundlag og pædagogiske grundlag, læseplaner og gennemsnitskarakterer opdelt på både hold og fag. Endvidere skal uddannelsesinstitutioner offentliggøre al anden information, som

den skønner er relevant, som der jo også er lagt op til i beslutningsforslaget.

Vi ønsker som sagt i Dansk Folkeparti, at alle danske uddannelser fremover skal have samme gode muligheder for at blive kvalitetsudviklede og forbedrede gennem en konstruktiv dialog mellem både elever, studerende, forældre og lærere. Derfor ønsker vi, at ethvert forbud mod offentliggørelse af eksempelvis gennemsnitskarakterer opdelt på uddannelsestrin og fag skal ophæves i hele den danske uddannelsessektor, og det er vel også det, der er lagt op til i beslutningsforslaget.

Så har jeg lovet at sige her til allersidst, at ordføreren for Frihed 2000, hr. Tom Behnke, desværre ikke kunne være til stede, men selvfølgelig som medforslagsstiller på forslaget også støtter det.

Susanne Clemensen (CD):

Øget gennemsigtighed og åbenhed i uddannelsessektoren kan man jo som udgangspunkt kun være enig i er vigtig, forudsat selvfølgelig at den måde, man vil opnå gennemsigtighed og åbenhed på, er relevant.

Når jeg læser de fire pinde, som Venstre, De Konservative, Dansk Folkeparti og Frihed 2000 ønsker skal være centrale, fastsatte krav, vil jeg sige, at for så vidt angår fagudbud, læseplaner, evaluering af kvalitet og indhold i de udbudte fag, værdigrundlag og pædagogisk udgangspunkt kan vi formentlig ikke være så uenige, og det synes jeg også undervisningsministeren egentlig var meget godt inde på. Vi har faktisk sat nogle tiltag i gang på de områder, for så vidt angår fagudbud og læseplaner.

Angående folkeskolen er vi i fuld gang med at se på en opstramning af de centrale kundskabs- og færdighedsområder og se på, hvordan vi kan opstille vejledende delmål til hjælp for kommunernes læseplaner i folkeskolen og til hjælp for både lærerne, men selvfølgelig også især for forældrene, så de forhåbentlig kan forholde sig bedre til det, der foregår i undervisningen i folkeskolen.

Dér, hvor vi har betænkeligheder, er vedrørende offentliggørelse af gennemsnitskarakterer opdelt på uddannelsestrin og fag, i hvert fald for så vidt angår folkeskolen. Efter vores mening vil spørgsmålet om offentliggørelse af karakterer være med til at skævvride debatten om børns læring, for vi ved jo godt, at der er store forskelle, alt efter de sociale forhold, det boligkvarter, skolen ligger i, og børnenes meget forskellige

forudsætninger, bl.a. med hensyn til modenhed. Derfor mener vi faktisk, at man risikerer at smide det fine princip, som er blevet indført med undervisningsdifferentiering, ud med badevandet, hvis man nu skal til at offentliggøre gennemsnitskarakterer opdelt på uddannelsestrin og fag. Det vil være med til at skævvride debatten, og det vil bevirke, at fokus bliver flyttet fra den enkelte elev til et eller andet mere overfladisk.

Vi er fuldstændig enige i, at karakterer er vigtige for bedømmelsen af den enkelte elev. De er vigtige, for at læreren kan vurdere og tilpasse sin undervisning til den enkelte elev, de er vigtige for samarbejdet mellem skole og hjem og for, at læreren kan forklare forældrene, hvordan det går med deres børn. Men vi mener ikke, det har noget fornuftigt formål, at de skal offentliggøres. På det punkt er vi meget uenige med forslagsstillerne. Når det drejer sig om at offentliggøre gennemsnitskarakterer, når der er tale om ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser, er jeg knap så bekymret, for her mener jeg ikke, der er de store forskelle i elevgrundlaget, der er i folkeskolen, og som tilsiger, at man tager det hensyn.

Med hensyn til evalueringen kan man sige, at vi jo allerede har evalueringsinstituttet, som nu også går ind på folkeskoleområdet. Her må vi efter min mening lige vente og se, hvad det er, de tager fat i, hvor de tager fat, og om det kommer til at fungere godt nok. CD har også tidligere givet udtryk for – og vi har stadig et håb om, at det sker – at når det gælder folkeskolen, måtte censorkorpset efter vores opfattelse meget gerne være udpeget og godkendt af Undervisningsministeriet.

Men som sagt: På denne baggrund kan vi ikke støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg bliver nødt til at få klargjort helt præcist, hvad det er, CD mener.

Jeg hørte mange positive tanker om det, der handler om fagudbud, læseplaner, værdigrundlag, pædagogisk udgangspunkt og evalueringer af kvalitet, så jeg vil spørge fru Susanne Clemensen, hvorvidt det er sådan, at CD kan støtte dele af forslaget, og at det alene – det var sådan, jeg hørte det – er det med gennemsnitskaraktererne på folkeskoleområdet, som bekymrer CD. Kan man sige, at den resterende del af beslutnings-

forslaget ville CD godt kunne støtte? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er med hensyn til ministerens indlæg. Jeg hørte af de tilkendegivelser, CD kom med, at man er villig til netop at se på den måde, skolerne gør det på, og en af grunde til, at beslutningsforslaget er fremsat, er rent faktisk, at det godt kan være, skolerne laver de planer med værdigrundlag m.v., men offentliggørelsen af og specielt den lette tilgængelighed til de materialer er ikke til stede i dag. Jeg vil godt høre, om CD er interesseret i at arbejde videre med den lettere tilgængelighed til materialerne.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Det er klart, at dér, hvor vi har de største betænkeligheder, og det punkt, vi ikke kan støtte i beslutningsforslaget, er med hensyn til offentliggørelse af gennemsnitskarakterer opdelt på uddannelsesstrin og fag, når det gælder folkeskolen. Om det eventuelt skal gælde for ungdomsuddannelser og videregående uddannelser, er vi mere imødekommende over for, vil jeg sige.

Men så vil jeg også sige noget, jeg glemte at nævne før, netop om værdigrundlaget og det pædagogiske udgangspunkt. Her synes jeg, det er meget vigtigt at lægge vægt på, at det altså ikke er 1.700 friskoler, vi skal have. Det skal være et værdigrundlag, der tager udgangspunkt i folkeskolelovens formålsparagraf, og det er meget vigtigt for mig at få det sagt.

Henrik Svane (RV):

Forslagsstillerne ønsker at forbedre informationen til brugere af uddannelsessystemet, fordi vidnen er videnssamfundets væsentligste konkurrenceparameter. Konkurrencen på verdensmarkedet er behård, og derfor skal Danmark have et uddannelsessystem, der ligger i top.

Åbenhed og tilgængelig information er en vigtig del af grundlaget for borgernes muligheder for at træffe kvalificerede beslutninger. Det gælder også i uddannelsessystemet, så dette udgangspunkt er Det Radikale Venstre helt enig i. Men vi tror ikke på, at indholdet i dette beslutningsforslag vil være gavnligt, hverken for eleverne, for den danske økonomi eller for det danske samfund.

Som ministeren gjorde rede for, er det oplagt, at den enkelte uddannelsesinstitution skal gøre sig umage med at formulere værdier og sikre, at relevante informationer om kvaliteten af uddan-

nelsen er tilgængelige, således at forældre, elever, lærere, politikere osv. har mulighed for at diskutere og træffe kvalificerede beslutninger, og denne information er mange skoler allerede på forkant med at levere. Men Det Radikale Venstre tror ikke, det vil være konstruktivt at konkurrere på nogle få målbare kriterier, herunder især karaktergennemsnittet. Det skyldes først og fremmest, at karakterer kun måler en del af det, som det danske uddannelsessystem gerne skulle bibringe børn og unge. Karakterer måler den enkelte elevs faglighed, og det er selvfølgelig afgørende, at man opnår et solidt fagligt fundament. Men uddannelse er mere end faglig kompetence, f.eks. også social og demokratisk kompetence.

De forskellige kompetencer udelukker ikke hinanden, men de er bestemt ikke det samme, og efter Det Radikale Venstres opfattelse er flere kompetencer meget afgørende for et videnssamfund og for at klare sig i den globale konkurrence. Det Radikale Venstre tror også, at fokuseren på karakterer desuden vil blive en konkurrenceparameter, som ikke vil være med til at øge uddannelsernes kvalitet eller lærernes engagement. Undervisningsministeren kaldte det gabe-stokmetoden, og jeg tror ikke, den vil have en gavnlige effekt.

Fokus skal rettes mod noget mere positivt. Lærere, forældre og elever skal være i en dialog om kvalitetsudvikling, for det er efter vores opfattelse den bedste måde at sikre et levende engagement og en interesse for kvaliteten af undervisningen på den enkelte institution hos både lærere, elever, studerende og forældre.

For det andet ønsker Det Radikale Venstre, at hele Danmark er i top. Hvad opnår man, hvis nogle skoler tiltrækker de ressourcer stærke forældre og børn og efterlader andre skoler og kommuner som bunden af fjerde division? Og vil det ikke netop ske, hvis skoler skal til at konkurrere på karakterer? Ideen er vel, at det skal være nemt at shoppe rundt, og det vil være de ressourcer stærke, der er bedst til at shoppe. Det Radikale Venstre ønsker ikke en sådan udvikling, hvor forskellene øges.

For det tredje opfatter vi det sådan, at forslaget lægger megen vægt på brugeren og ikke på borgeren, altså forældre, der engagerer sig i, hvad deres børns skole står for, hvilke styrker og svagheder den har, og om undervisningen lever op til de krav, de stiller. Vi ønsker ikke et samfund, hvor man som borger eller rettere bruger blot opfatter det som sin ret at vælge og vra-

ge uden at engagere sig, i dette tilfælde i f.eks. skolebestyrelser, kommunalbestyrelser, forældreråd osv., og en konkurrenceparameter, der går på karaktererne, vil ikke styrke den demokratiske medborgerrolle.

Endelig helt generelt om det danske uddannelsessystem: Mange ting kan forbedres, og kvaliteten skal til stadighed sikres og forbedres, for det er en del af vilkårene i videnssamfundet. Men indimellem får debatten karakter af, at Danmark står ved afgrunden og mister arbejdspladser og velstand, fordi vi ikke er med helt fremme på den globale målestok, og at katastrofen ikke ligger fjernet ude i fremtiden.

Sådan er virkeligheden imidlertid ikke. Danmark har alle forudsætninger for at klare sig, også når den internationale konkurrence skærpes. Vi har altid været gode til at omstille os til nye tider og er i dag et af verdens rigeste lande, og det tror jeg også vi vil være i fremtiden. Det er ikke Det Radikale Venstres bekymring. Bekymringen er snarere, om rigdommen og velstanden bliver mere ulige fordelt, og det vil ske, hvis kompetencer og muligheder fordeles mere ulige, end der har været tradition for.

Vi kan som sagt ikke støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg forstod her til sidst, at Det Radikale Venstre på ingen måde kunne støtte beslutningsforslaget; men samtidig hørte jeg jo hr. Henrik Svane nævne, at offentliggørelse og diskussion af f.eks. værdigrundlag og det pædagogiske udgangspunkt, som undervisningsministeren har taget initiativ til at igangsætte, hilser man meget velkommen.

Jeg vil derfor spørge Det Radikale Venstre: Betyder Det Radikale Venstres afvisning af beslutningsforslaget som helhed, at man på ingen måde kan støtte en smidig og meget klar offentliggørelse af fagudbud, læseplaner, værdigrundlag, pædagogisk udgangspunkt, evalueringer af kvalitet og indhold af udbudte fag?

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Hr. Henrik Svane vinker farvel til Folketinget, i hvert fald for denne gang, derfor fortjener hr. Henrik Svane et principielt spørgsmål: Ministeren sagde det, hr. Henrik Svane sagde det, det handler om borgeren, det handler om engage-

ment, det handler om dialog mellem elever og lærere, og det er det, der er løftet.

Jeg er meget enig. Hvis vi skal løfte den danske velfærdssektor, så er det dét, vi skal lægge vægt på.

Det springende punkt er, om det princip ifølge hr. Henrik Svane skal forfølges i andre institutioner, altså om hr. Henrik Svane mener, det er en generel melding for løftet, for den danske velfærdssektor, altså nej tak til de der konkurrenceparametre, men ja tak til et meget raffineret, skærpet deltagerdemokrati, hvad enten det nu er buschauffører, eller det er på hospitaler eller nogle andre områder.

Jeg synes, hr. Henrik Svane skulle have lejlighed til at folde sin principielle tankegang på det her område ud og fortælle, om den kan bære på andre områder.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Henrik Svane, og der er 2 minutter til.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Til hr. Søren Kolstrup: Jeg er af den klare overbevisning, at mit parti og undertegnede går ind for, at demokratiet skal have de bedste vilkår alle de steder, vi overhovedet kan give det, så derfor: Hvor Enhedslisten kan stille nogle gode, konstruktive forslag til at forbedre demokratiet, er vi selvfølgelig med, men man kan indimellem være bundet af nogle ting, som gør, at man ikke altid lige kan få det, man allerhelst ville have, lynhurtigt. Men principielt er vi naturligvis tilhængere af demokrati, hvor vi end kan få det indført, og hvor der er noget, der fungerer dårligt.

Til fru Gitte Lillelund Bech vil jeg sige: Jamen altså smidigheden, offentliggørelse osv. koncentrerede jeg mig også om i en del af min ordførertale, og selvfølgelig er vi åbne over for, at man lukker så meget op som muligt, men det er dette konkurrenceparameter, som karakteroffentliggørelsen er udtryk for, som vi bestemt ikke er tilhængere af.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Kan jeg tage hr. Henrik Svanes seneste udsagn som et tilsagn om, at man faktisk vil arbejde for, at eksempelvis evalueringer af fag på de videregående uddannelser faktisk bliver offentligt tilgængelige, at det bliver muligt, at man ved at klikke sig ind på det enkelte universitets hjem-

meside faktisk kan se fagudbud, læseplaner, værdigrundlag, pædagogisk udgangspunkt, og endelig, hvorvidt de her fag har været evalueret af de studerende, og hvad evalueringen så er endt med? Kan jeg tage det som et tilsagn, så vil jeg sige mange tak.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg skal forklare hr. Henrik Svane, hvorfor jeg synes, hr. Henrik Svanes bemærkning var interessant og vigtig.

Der er jo en debat for øjeblikket i samfundet omkring velfærdssektoren, hvor man diskuterer, om vi skal have lidt udlicitering eller vi skal have meget udlicitering, skal vi sådan have lidt retliggørelse af demokratiet, så at sige, eller skal vi have meget?

Kan jeg så forstå hr. Henrik Svane sådan, at hr. Henrik Svane vil være med til at vende vinden og sige, at det også godt kunne være, at man skulle stille et alternativ op, der hedder, at det handler om så meget deltagerdemokrati som vel muligt, og at det ikke er den der lille lousy diskussion, om vi skal have lidt eller meget udlicitering, det handler om? Har jeg forstået hr. Henrik Svane korrekt, altså tilbage til rødderne?

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Til hr. Søren Kolstrup: Jeg forsøgte at tale om demokrati og ikke om udlicitering, det må vi tage en anden gang, når vi mødes på neutral bane.

Jeg har ikke mere at kommentere i forhold til fru Gitte Lillelund Bech. Jeg har været åben nok om dette spørgsmål.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Søren Kolstrup som ordfører.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg synes, det er vigtigt, at vi får diskuteret det her forslag, og selvfølgelig er det også vigtigt, at det borgerlige Danmark melder ud, hvad de vil efter et folketingsvalg, hvor man kan tænke sig i hvert fald den mere eller mindre teoretiske mulighed, at de borgerlige får flertal.

Man kan ikke andet end sige, at der tales et tydeligt sprog her. Åbenhed og gennemsigtighed, det er overskrifterne, men der er heller ingen tvivl om, at præmissen for det her forslag er, at alt kan stilles op i en tabel, at vi befinder os på et område, hvor tingene kan måles og vejes. Ak-

kurat som virksomheder skal præsentere deres varer og kunderne så skal vælge, jamen så skal man også gøre sådan på skoleområdet. Det er jo ganske tydeligt. Det er jo ikke bare den gamle Venstreliberale ideologi, der slår igennem, men det er virkelig et godt sindbillede på den nyliberalistiske ideologi – i fri galop, som tilfældet er i dette forslag.

Ifølge forslaget skal der være åbenhed om indhold, kvalitet og niveau i uddannelsessystemet. Ingen kan være uenige om denne flotte målsætning, men hvordan defineres så indhold, kvalitet og niveau? Det er jo her, vore veje skilles. Karaktergennemsnit på klassesetrin for fag for den enkelte uddannelsesinstitution er vigtige kvalitetstest for de borgerlige. Jeg bemærker godt nok, at en af fru Gitte Lillelund Bechs medforslagsstillere betragtede det lidenskabsløst, men i hvert fald ifølge forslaget er det en vigtig kvalitetstest.

Men hvad viser karakteren egentlig? Viser karakterer meget andet, end at eleverne har is i maven, er gode til at formulere sig under det pres, en mundtlig eller skriftlig eksamen er? Vel er det en vigtig egenskab i nogle af livets forhold, men er den så vigtig, at den overskygger alle andre parametre? Siger det noget varigt?

En karakter siger intet om et menneskes evne til at lære, til at samarbejde, til at overskue komplekse problemstillinger, men det er åbenbart den kvalitet, som de borgerlige lægger så meget vægt på, at det skal være et afgørende parameter for valg af uddannelse.

Man ønsker fra borgerlig side at fremdrive konkurrence mellem uddannelsesinstitutionerne, konkurrence om at klare sig bedst, når det f.eks. gælder karakterer, få det højeste snit, være attraktiv i sammenligning med andre uddannelsesinstitutioner.

Hvad vil konsekvensen af en sådan konkurrence på tal egentlig være? Tja, at ethvert enkelt uddannelsessted vil lægge mere og mere vægt på at få så høje karaktergennemsnit som muligt. Det er i hvert fald en mulig følge. Fokus for undervisningen kan meget vel blive karaktergennemsnittet; det er i hvert fald en risiko, man løber. Prøver vil tilrettelægges efter at få karakternittet i vejret, lærerne vil blive bedømt derefter, skolen vil blive bedømt derefter. Tallene bliver vigtigere end indholdet. Det er i hvert fald en mulig konsekvens.

Forslaget siger utrolig meget om det liberalistiske livssyn og uddannelsessyn. Uddannelse er en vare, som handles på hylderne i butikker-

ne, hvor de ressourcestærke shopper. Uddannelse som en løbende proces, hvor folk lader sig involvere som levende mennesker, som brugere, som en del af samfundet, som en del af et lokalt fællesskab og tager ansvar, ja, den synes at være forduftet i det her forslag.

Man siger f.eks., at et pædagogisk udgangspunkt og værdigrundlag skal lægges ud som parametre. Tilsyneladende fint nok, men man anser tydeligt netop pædagogisk udgangspunkt og værdigrundlag for den enkelte skole som noget statisk. Man kunne jo også vælge at sige, at det var noget, som lokalbefolkningen kunne gå ind og præge løbende gennem et levende demokrati.

For os i Enhedslisten er værdigrundlag og pædagogik noget, der konstant udvikler sig, ændrer sig på den enkelte skole, som er under konstant debat, konstant forandring, fordi lærere, elever og forældre hele tiden er en del af undervisningen, hele tiden er en del af skolens dagligdag. Værdier og pædagogik skal netop ændre sig hele tiden i det danske uddannelsessystem, ændre sig på hvert enkelt uddannelsessted, fordi vi ønsker en uddannelsesindretning, en skole, hvor elever og forældre deltager i undervisningen i skolens hverdag og derved ændrer den løbende gennem tiden.

Ja, de liberalistiske markedstænkere har i hvert fald i dag med fru Gitte Lillelund Bech i spidsen meldt klart ud og anser nærmest værdier og pædagogik for statiske, for én gang givne. Mennesket bliver reduceret til en forbruger, deltagelse bliver erstattet af shopping, borgere bliver erstattet af købmænd, markedet går forud for mennesket. Enhedslisten vil glæde sig til at stemme dette forslag ned.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg stiller hr. Kolstrup et spørgsmål, som i hvert fald for mig er meget principielt. Mener hr. Kolstrup ikke, at åbenhed og gennemsigtighed, det, at man ved, hvad der foregår i uddannelsessektoren, faktisk er en forudsætning for et effektivt demokrati? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Hvoraf fremgår det af beslutningsforslaget, at værdigrundlag og pædagogisk udgangspunkt skulle være statiske forudsætninger? Ideen med at få offentliggjort værdigrundlag, pædagogiske udgangspunkter, er jo netop, at man via demokratiet, forældre, elever, studenter får skabt mulighed for at tage en debat om, hvad værdigrundlaget er, hvad det

pædagogiske udgangspunkt er, hvad det er, den enkelte institution skal have fokus på.

Så hvoraf fremgår det, at alt dette skulle være statisk? Og derudover: Er åbenhed og gennemsigtighed ikke netop en forudsætning for et effektivt demokrati?

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Netop når det drejer sig om spørgsmål, som ikke kan måles og vejes, vil Enhedslisten lægge megen vægt, hvad angår åbenhed, på, om man har åbenhed i forhold til den gruppe, som man kontrollerer mangfoldigheden, dvs. alle deltagerne. Vi ønsker bestemt åbenhed netop i relation til alle deltagerne, dvs. i det her tilfælde forældre, elever, ansatte, inspektører. Der kan ikke være åbenhed nok.

Men hvis man så taler om åbenhed i forhold til et marked, hvor man lægger det ud som et snit og tror, at man dér kan lave en relevant information via et karaktergennemsnit, så er der tale om noget, der har samme karakter som reklamen, som er en del af en manipuleret virkelighed og en informationsvirkelighed. Det er den skelnen, som Venstre ikke foretager, men som Enhedslisten foretager. Det er det ene spørgsmål.

Og omkring det statiske. Jamen forudsætningen for at have et engagement i det her forslag er jo netop, at man mener, at det er relevant at appellere til forældre som forbrugere og sige: Jamen her har I en vare, kære venner. Og hvis den vare ikke har en form for blivende karakter, hvorfor skulle man så lægge den ud? Netop derfor engagementet. Det er jo forudsætningen for, at fru Gitte Lillelund Bechs program giver mening.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Med hr. Kolstrups seneste bemærkninger fik jeg da i hvert fald et indtryk af, at det var hr. Kolstrup, der fik blandet tingene sammen.

Jeg spurgte alene om værdigrundlag, pædagogisk udgangspunkt, fag, læseplaner. Jeg nævnte på intet tidspunkt karaktergennemsnit, for det er jeg klar over, at hr. Kolstrup ikke mener hører med til åbenhedsdelen.

Men hører de øvrige dele ikke netop med til åbenheden, for at man kan sikre et demokrati, og faktisk også, at man kan sikre et demokrati derhen, at potentielle studerende kan få et overblik over, hvor de kan gå ind og påvirke? Hvor

er det, de faktisk kan gå ind og flytte nogle ting? Hvis du ikke har åbenheden, hvis du ikke som potentiel studerende....

Anden næstformand (Henning Grove):
Man tiltaler ikke direkte!

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Undskyld, hr. formand.

Hvis åbenheden ikke er til stede, så har potentielle studerende ikke mulighed for at kunne vælge, for at kunne finde ud af, hvor de skal engagere sig. Så derfor synes jeg da også, at det er væsentligt, at åbenheden vender udad, at den ikke bare vender indad på institutionen.

Kan hr. Kolstrup ikke give mig ret i det?

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Pædagogisk grundlag? Jeg tror, at man skal skelne meget skarpt mellem den offentlige skole og så den del af det offentlige rum, der er lagt ud som mere selvejende institutioner.

I den offentlige skole er der tale om, at det pædagogiske grundlag ifølge vores opfattelse skal være til løbende debat. Det er ikke en fastfrosset størrelse. Selvfølgelig kan man godt vælge at sige: Nu er vi nået frem til den og den konklusion. Det kan man da godt lægge ud og sige: Jamen her i år X vedtog vi det og det. Men det er da heldigvis sådan, at offentlige skoler har ændret deres beslutninger løbende.

Man kan blot prøve at forestille sig, hvad der er sket. Det gælder med de gymnasiale uddannelser, det gælder med folkeskolerne, hvor den offentlige skole hele tiden er til løbende debat. Det må den nødvendigvis være. Det kan ikke være anderledes. Og netop derfor – jamen det er ikke den del af det, jeg specielt har noget imod. Den kan da godt ligge på en hjemmeside, men jeg vil aldrig have et engagement omkring det. Jeg vil aldrig finde det specielt relevant at lægge ud.

Og endelig omkring fag: Ja, der er vi ved et område, hvor det absolut kan være relevant. De oplysninger får man i øvrigt bedre på anden måde, f.eks. ved skolebesøgsdage osv. Men man kan da godt lægge fag ud. Ja, dér er der i hvert fald ét afgrænset område, hvor Enhedslisten mener, at det er ganske uskadeligt, men i øvrigt også forholdsvis ligeegyldigt.

Tove Videbæk (KRF):

Beslutningsforslag nr. B 74 drejer sig om at sikre øget gennemsigtighed og åbenhed i uddannelsessektoren ved på alle relevante niveauer i uddannelsessystemet at iværksætte lettilgængelig offentliggørelse af informationer om uddannelsesinstitutionerne.

Så nævnes der fire pinde, som man vil fokusere på, og her kan jeg godt sige, at vedrørende fagudbud og læseplaner er vi helt enige i, at den øgede gennemsigtighed og åbenhed kan være relevant, ligeledes vedrørende værdigrundlag og pædagogisk udgangspunkt. Vedrørende gennemsnitskaraktererne er vi ikke enige, der står vi af, mens vi vedrørende evalueringer af kvalitet og indhold i udbudte fag er helt med. Så tre af de fire pinde er vi med på, og den ene er vi ikke med på.

For et års tid siden behandlede vi her i Folketingssalen et forslag til lov om Danmarks Evaluering sinstitut, og dette evaluering sinstitut skulle medvirke til at udvikle og forny metoder til evaluering i det danske uddannelsessystem.

Resultaterne og evalueringen skulle først og fremmest, blev det påpeget i denne debat, anvendes af medarbejderne i uddannelsessystemet til læring i forbindelse med udvikling af det daglige arbejde, fordi hver skole jo grundlæggende har deres bestemte opgaver og aktiviteter, hver skole har deres egen beslutning om at yde en indsats for at nå et besluttet mål, og til sidst kan skolen så evaluere og vurdere i hvor høj grad, man har nået dette.

Skoleevaluering ses primært som den enkelte skoles værktøj til udvikling af egen virksomhed, og lærerne skal derfor umiddelbart kunne indtænke evaluering metode som en del af undervisningen, men det er klart, at en ekstern sparingspartner eller et evaluering sinstitut kan supplere skolernes selvevaluering og stille kritiske, relevante spørgsmål til skolens praksis udefra.

Når det gælder om at dokumentere skolen, så har arbejdet for de fælles mål og ressourcerne det bedst muligt, men derfra og til fuld åbenhed og gennemsigtighed er der langt, og jeg mener nok, at hvis vi taler om det her tredje punkt med gennemsnitskarakterer, så vil gennemsigtighed og åbenhed nemt kunne udvikle sig til at blive en gabestok metode. Så derfor: Gennemsigtighed og åbenhed på det område kan vi ikke være med til.

Så punkt et, to og fire er helt o.k., men punkt tre må vi afstå fra. Og på grund af dette, samt da det måske tangerer folkeskoleforliget, kan vi si-

ge, at vi kan støtte tre fjerdedele og ikke kan støtte en fjerdedel, så derfor kan vi ikke støtte det.

Gitte Lillelund Bech (V):

Dette beslutningsforslag har jo sin baggrund i, at det stadig væk er svært at gennemskue, hvad der foregår i det danske uddannelsessystem, hvis du er forælder, elev, studerende, lærer, forsker, eller blot er en udenforstående, der interesserer sig for, hvad det er, der foregår i uddannelsessystemet.

Samtidig oplever vi jo generelt stigende globalisering, vi oplever, at viden er den konkurrenceparameter, som Danmark skal klare sig på, og derfor mener vi faktisk, at det er vigtigt, at vi kan vise, hvad det er, vi kan, i det danske uddannelsessystem.

Vi mener, at gennemsigtighed og åbenhed er vejen frem, dels til at udveksle viden og dels til at signalere, at vi har et vidensniveau i det danske uddannelsessystem, som er ganske højt.

Endelig mener vi, at åbenhed og gennemsigtighed er forudsætninger for, at vi kan få et effektivt elev-, studenter- og forældredemokrati, men faktisk også for, at man kan skabe nogle forudsætninger for et frit skole- og uddannelsesvalg.

Vi tror altså på, at en sund konkurrence mellem skole og uddannelsesinstitutioner kan være med til og kan bidrage til at levere den bedst mulige undervisning til gavn for eleverne, de studerende og for Danmark.

Det er meget væsentligt for os, at der skabes åbenhed om alle forhold, der vedrører en uddannelse og en uddannelsesinstitutioners indhold og kvalitet. Vi tror på, at kun gennem denne vej får vi den fulde sandhed om, hvad uddannelsen indeholder, kan, vil og ønsker, og om uddannelsens kvalitet og mangler.

Derfor mener vi, det er væsentligt at tage fat i de fire parametre, som er skitseret i beslutningsforslaget: fagudbud og læseplaner, pædagogisk udgangspunkt og værdigrundlag, karaktergennemsnit og endelig, at de evalueringer, som pågår på de enkelte uddannelsesinstitutioner, bliver offentligt gjort.

Selvfølgelig, og det er da også blevet påpeget fra flere sider i dag, arbejder det danske uddannelsessystem og de danske uddannelsesinstitutioner allerede med at offentliggøre klare mål, rammer, læseplaner, værdigrundlag, men det er ikke altid lige nemt at finde det pågældende materiale. Vi mener derfor, at det skal være obliga-

torisk, at man offentliggør det på hjemmesider, for så ville alle i landet og uden for landets grænser faktisk have adgang til at se, hvad det er, det danske uddannelsessystem kan.

Vi mener specielt, det er vigtigt, at man har fokus på de tre bløde parametre, som netop er fagudbud og læseplaner, værdigrundlag og pædagogisk grundlag og endelig evalueringerne. Det vil være bløde parametre, og det vil være parametre, som ikke kan sættes op i en tabel, som ikke kan måles og vejes.

Karaktergennemsnittet kan til gengæld måles og vejes, men vi mener faktisk, at det er et væsentligt signal, at man kan se, hvor den enkelte skole ligger. Af hensyn til den enkelte elev, den enkelte studerende skal det selvfølgelig være forbudt at offentliggøre den pågældendes enkelte karakter.

Som det også er påpeget i beslutningsforslaget, er vi selvfølgelig klar over, at alt, hvad der pågår på folkeskoleområdet, skal drøftes i folkeskoleforligskredsen. Så derfor vil dele af beslutningsforslaget således ikke endnu være relevante for folkeskoleområdet.

Med hensyn til offentliggørelse af karaktererne så synes vi, det er absurd, at vi faktisk i Danmark som det eneste land har en lov, der beskytter mod offentliggørelse af gennemsnitskarakterer på ungdomsuddannelserne som eksempelvis gymnasiet. Det mener vi faktisk er en barriere, fordi vi jo synes, det er væsentligt, at man kan se det hele som en samlet pakke, nemlig de bløde parametre og også karaktergennemsnittet.

Endelig vil jeg knytte nogle bemærkninger til evalueringerne af kvaliteten og indhold af udbudte fag. Rent faktisk er det sådan i dag, at det er de færreste af de danske universiteter, der offentliggør evalueringer af kvaliteten af de udbudte fag eller for den sags skyld bare offentliggør de udbudte fag på Internettet. Det synes vi faktisk er problematisk, specielt også set i lyset af statsministerens nytårstale, hvor han jo lovede, at Danmark skulle være en fremmelig IT-nation, at vi skulle være langt fremme.

Jeg har noteret mig, at regeringen mener, at offentliggørelse af de blødere parametre allerede er igangsat, og derfor undrer det mig jo, at man eksempelvis på de videregående uddannelser kan have problemer med at finde fagudbud og andet, medmindre man tager telefonen, ringer til den pågældende studievejledning eller forskellige studievejledninger for at få tilsendt materiale på tryk. Danmark som IT-nation burde kunne gøre det bedre.

Jeg vil sige, at det er positivt med de signaler, der har været fra bl.a. SF, Centrum-Demokraterne, Kristeligt Folkeparti og selvfølgelig fra os som forslagsstillere, om muligheden for at drøfte yderligere åbenhed omkring de bløde parametre, og jeg noterede mig også, at Det Radikale Venstre i et par enkelte bemærkninger faktisk var positiv over for dette.

For os er det væsentligt, at arbejdet fortsætter, at det bliver udbygget, og specielt at det er muligt at kunne få let tilgængelig information.

Afslutningsvis vil jeg sige, at vi fra Venstres side tror på, at man sagtens kan have det frie valg og samtidig have fokus på kvaliteten. Og vi tror også på, at hvis vi ikke har et uddannelsessystem i Danmark, hvor kvaliteten er helt i top, så risikerer vi, at udviklingen løber fra os.

Vores mål er jo, at vi godt vil have, at Danmark ligger i toptre på uddannelsesområdet set med verdensbriller, og vi skal kunne og turde synliggøre det. Og det kan vi ved øget åbenhed og øget gennemsigtighed inden for uddannelsessystemet.

Så vil jeg sige tak for en god debat, vel viden om at karaktergennemsnittet jo altid og også tidligere har været det, som de fleste ønskede at diskutere. Det er også dér, vi er mest uenige. Men jeg synes da, at der var mange positive toner i debatten specielt med hensyn til åbenhed og gennemsigtighed på de øvrige områder, så jeg håber da på, at vi dér kan fortsætte drøftelserne.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Nu inddrog den konservative ordfører, hr. Brian Mikkelsen, tidligere i dag sine egne karakterer og evner i debatten.

Jeg vil gerne spørge fru Gitte Lillelund Bech, om hun tror, at hr. Brian Mikkelsen ville kunne have fået højere karakterer eller lavere karakterer ved i givet fald at være oplyst om hans uddannelsesinstitutioners karaktergennemsnit og ved at kunne have valgt en anden med f.eks. højere karakter.

Tror fru Gitte Lillelund Bech, at hr. Brian Mikkelsen ville have fået højere karakter i sin ungdomsuddannelse?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu kan jeg jo ikke svare på, hvordan hr. Brian Mikkelsen teede sig, da han tog sin uddannelse,

og hvad der ligger til grund for de karakterer, som hr. Brian Mikkelsen har fået på sin uddannelse, så derfor vil jeg foreslå den socialdemokratiske ordfører, at han ved lejlighed spørger hr. Brian Mikkelsen om det.

Til gengæld vil jeg benytte lejligheden til at pointere, at det, der er væsentligt med offentliggørelsen af den samlede pakke, dvs. de bløde parametre og karaktergennemsnittet, er, at man i hvert fald kan forsøge at få et samlet billede af kvalitet og kvantitet inden for den enkelte uddannelsesinstitution, og at man har mulighed for at sammenligne uddannelsesinstitutioner på tværs.

Det er jo faktisk sådan, at man på uddannelsesinstitutioner, også på de videregående uddannelsesinstitutioner, flere steder udbyder de samme fag, og der synes jeg da, det er yderst relevant, at man ud over at se på indhold, evaluering af faget og lignende også har mulighed for at se, hvilke karaktergennemsnit der er givet.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 75:

Forslag til folketingsbeslutning om sammenlægning af AMU-centre og erhvervsskoler.

Af Gitte Lillelund Bech (V), Knud Erik Kirkegaard (KF), Christian H. Hansen (DF) og Tom Behnke (FRI) m.fl.

(Fremsat 14/12 2000).

Forslaget sattes til forhandling.